

KAULI YA TAARIFA YA CHANJO

Chanjo ya Rotavirus: *Unachohitaji Kujua*

Many Vaccine Information Statements are available in Swahili and other languages. See www.immunize.org/vis

Kauli nyingi za taarifa ya chanjo zinapatikana katika Kiswahili na lugha nyinginezo. Angalia www.immunize.org/vis

1. Kwanini unahitaji kuchanjwa?

Chanjo ya Rotavirus inaweza kuzuia ugonjwa wa rotavirus.

Rotavirus kwa kawaida husababisha kuhara hatari, kulio na majimaji, sanasana katika watoto wachanga na watoto. Kutapika na joto jingi huwa kwa kawaida katika watoto walio na rotavirus. Watoto wanaweza kuishiwa na maji mwilini na kuhitaji kulazwa hospitali na wanaweza hata kufa.

2. Chanjo ya Rotavirus

Chanjo ya Rotavirus hupeanwa kwa kumimina matone katika mdomo wa mtoto. Watoto wachanga wanapaswa kupata dozi 2 au 3 za hiyo chanjo ya rotavirus, kwa kutegemea na aina ya chanjo inayotumika.

- Dozi ya kwanza lazima ipeanwe kabla ya wiki 15 za umri.
- Dozi ya mwisho lazima ipeanwe kufikia miezi 8 ya umri.

Karibu watoto wote wanaopokea chanjo ya rotavirus hukungwa kutokana na kuhara hatari kwa rotavirus.

Virusi vingine vinavyoitwa “porcine circovirus” vinaweza kupatikana katika aina moja ya chanjo ya rotavirus (Rotarix). Virus hivi haviwaambukizi watu, na hakuna hatari inayojulikana.

Chanjo ya Rotavirus inaweza kupeanwa wakati mmoja na chanjo zingine.

3. Zungumza na mtoa huduma za afya wako

Mwambie mtoa huduma ya chanjo wako ikiwa mtu anayepokea chanjo:

- Amekuwa na **mmenyuko wa mzio baada ya dozi ya awali ya chanjo ya rotavirus**, au ako na **mmenyuko wowote mbaya sana wa mzio, wa kutishia maisha**
- Ako na **mfumo dhaifu wa kinga**
- Ako na **mseto wa ukosefu hatari wa kinga (Severe Combined Immunodeficiency – SCID)**
- Amekuwa na aina ya kuziba kwa mkojo kunakoitwa “**intussusception**”

Katika baadhi ya visa, mtoa huduma za afya wa mtoto wako anaweza kuamua kuahirisha chanjo ya rotavirus hadi katika ziara ya baadaye.

Watoto wachanga walio na magonjwa madogo madogo, kama vile mafua, wanaweza kuchanjwa. Watoto wachanga ambao ni wagonjwa kwa wastani au wagonjwa vibaya wanapaswa kwa kawaida kungojea hadi wapone kabla ya kupokea chanjo ya rotavirus.

Mtoa huduma za afya wa mtoto wako anaweza kukupatia habari zaidi.

4. Hatari za mzio dhidi ya chanjo

- Kuwashwa au kuhara na kutapika hafifu, kwa muda yvaweza kutokea baada ya chanjo ya rotavirus.

Intussusception ni aina ya kuziba kwa mkojo ambako hutibiwa hospitalini na kunaweza kuhitaji upasuaji. Hutokea kimaumbile katika baadhi ya watoto wachanga kila mwaka Marekani, na kwa kawaida hakuna sababu yake inayojulikana. Pia kuna hatari ndogo ya intussusception kutoka kwa chanjo ya rotavirus, kwa kawaida ndani ya wiki moja baada ya dozi ya kwanza au ya pili. Hii hatari ya ziada inakadiriwa kufikia karibu 1 katika 20,000 watoto wachanga wa Marekani hadi 1 katika 100,000 watoto wachanga wa Marekani ambao hupata chanjo ya rotavirus. Mtoa huduma za afya wako anaweza kukupatia habari zaidi.

Kama ilivyo na dawa yoyote ile, kuna uwezekano nadra sana kwa chanjo kusababisha mmenyuko mbaya wa mzio, majeraha mengine mabaya, au kifo.



5. Na je, kukiwa na tatizo hatari?

Kuhusu intussusception, tafuta ishara za maumivu ya tumbo pamoja na kulia bila kikomo. Mwanzoni, vipindi hivi vingeweza kudumu dakika chache tu na kuja na kuondoka mara kadhaa katika saa moja. Watoto wachanga wanaweza kuinua miguu yao hadi kufikia kifiani mwao. Mtoto wako anaweza pia kutapika mara kadhaa au kuwa na damu kwenye kinyesi chake, au anaweza kuonekana mnyonge au mwenye kughadhabika haraka. Ishara hizi kwa kawaida zingetokea wakati wa wiki ya kwanza baada ya dozi ya kwanza au ya pili ya chanjo ya rotavirus, lakini zitafute wakati wowote baada ya chanjo. Ikiwa unafikiri kwamba mtoto wako ako na intussusception, wasiliana na mtoa huduma za afya maramoja. Ikiwa hauwezi kumpata mtoa huduma za afya wako, mpeleke mtoto wako hospitali. Waambie ni lini mtoto wako alipokea chanjo ya rotavirus.

Mmenyuko wa mzio unaweza kutokea baada ya mtu aliyechanjwa kuondoka kliniki. Ikiwa utaona ishara za mmenyuko mbaya wa mzio (mabaka, kuvimba uso na koo, matatizo ya kupumua, moyo kudunda kwa kasi, kizunguzungu, au udhaifu), pigia simu **9-1-1** ili mtu huyo apelekwe kwenye hospitali iliyo karibu.

Kuhusu ishara zingine ambazo zinakupatia wasiwasi, pigia simu mtoa huduma za afya wako.

Mizio hatari inapaswa kuripotiwa kwa Mfumo wa Kuripoti Matukio Mabaya ya Chanjo (Vaccine Adverse Event Reporting System - VAERS). Mtoa huduma za afya wako kwa kawaida ataweka faili ya ripoti hii, au unaweza kufanya hivyo mwenyewe. Tembelea tovuti ya VAERS katika www.vaers.hhs.gov au pigia simu **1-800-822-7967**. *VAERS ni ya kuripoti mizio pekee, na wafanyikazi wa VAERS hawapeani ushauri wa kimatibabu.*

6. Mpango wa Kitaifa wa Ufidiaji wa Majeraha ya Chanjo

Mpango wa Kitaifa wa Ufidiaji wa Majeraha ya Chanjo (National Vaccine Injury Compensation Program - VICP) ni mpango wa serikali kuu ambao ulibuniwa ili kufidia watu ambao huenda walijeruhiwa na baadhi ya chanjo. Madai kuhusiana na majeraha au vifo vinavyodaiwa kutokana na kuchanjwa yako na kikomo cha muda kwa kufaili, ambao unaweza kuwa mchache kama vile miaka miwili. Tembelea tovuti ya VICP katika www.hrsa.gov/vaccinecompensation au pigia simu **1-800-338-2382** ili kujifunza kuhusu mpango huu na kufaili dai.

7. Je, ninawezaje kujifunza mengi zaidi?

- Muulize mtoa huduma za afya wako.
- Pigia simu idara ya afya eneo lako au ya jimbo.
- Tembelea tovuti ya Utoaji wa Chakula na Dawa (Food and Drug Administration - FDA) upate machapisho ya vifurishi vya chanjo na taarifa ya ziada katika www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines.
- Wasiliana na Vituo vya Udhibiti na Uzuiaji wa Magonjwa (Centers for Disease Control and Prevention - CDC):
 - Pigia simu **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** au
 - Tembelea tovuti ya CDC katika www.cdc.gov/vaccines.

Swahili translation provided by Immunize.org

